

בס"ד

קיץ בריא – חלק א'

מאת הרב שלום עמירה

זמן קיץ הגיע, ואתו אתגרי המלמדים, אתגרים המושפעים מגישתם כמחנכים. אם אתה רוצה ליהנות מקיץ מוצלח במיוחד עם התלמידים שלך אני מציע לך לצלול לקריאת המאמר הבא.

כאשר אנו מגיעים לשליש האחרון של השנה מתגלה ביתר שאת הבדלי הגישות של שני סוגי מלמדים.

מבין שלל גישות המלמדים ישנם שתי גישות עליהם אני רוצה להרחיב במאמר הזה, שתי גישות שנדמה שלא יתחברו לעולם.

הגישה הראשונה היא של **המלמד ה'זורם'**.

המלמד 'הזורם' לא מקפיד על התנהלות מושלמת של תלמידיו, לא מעיר על כל דבר שנכון להעיר, לא מדווח להנהלה על כל דבר שצריך לדווח, וגם לא ממחר ליצור קשר עם הורים בעניין הנכון והראוי לעשות עם בנם למען הצלחתו ובוודאי שלא מגיע למצב שהוא מתדיין, מתווכח או מדריך את ההורים.

כנגד הגישה הזאת ישנה הגישה של **המלמד ה'אחראי'**.

המלמד האחראי הוא הרב'ה שלא יכול לדלג ולהעלים עין. הוא לא מפספס תלמיד מאחר, הוא יעיר לתלמיד שלא מסכם, ולא יעבור לסדר היום כשתלמיד אומר משהו לא במקום, הוא לא יכול שלא לרוץ לדווח להנהלה ובמקרה בו צריך לערב את ההורים הוא מגיע עם אג'נדה ברורה, הוא לא נרתע אף מלתת שמוע'ס להורים כשהוא מבין שזו תועלת הבן.

כששואלים את הראשון למה אתה לא מקפיד על התנהלות מושלמת? למה אתה לא מעיר על כל דבר שנכון להעיר?

הוא עונה: אני לא באמת יכול לשנות את התלמיד, ידוע הלא שהגאון כותב שלוקח 70 שנה לשנות מידה אחת הטבועה באדם, אז אם אני כמלמד יעיר לו לתלמיד על מידה לא טובה, האם אני אשנה אותו? אני יעיר לו במקרים שזה מפריע לי - נניח במקרה של פטפוטים מרובים בשיעור, אך במה שממש לא מפריע לי בניהול הכיתה אני אבחר להתעלם.

ואם מדברים על ההורים, זה כבר לא שאלה. ההורים מקובעים בגישה מסויימת, כך הם מחנכים את הבן שנמצא אצלי וכך הם מחנכים את כל הילדים בבית, האם יעזור הדבר שאני אדון איתם או 'ידריך' אותם?

גם בלשתף את ההנהלה אני לא מוצא חפץ. בסופו של דבר המנהל או/והמפקח רוצים שקט תעשייתי. כמה שאני פחות 'אפעיל' אותם, כך ייטב. מבחינתם, רב'ה שמסתדר לבד במשך השנה, הוא רב'ה משכמו ומעלה, הוא יודע להחזיק כיתה, ואילו רב'ה שמשתף כל שבוע שבועיים הוא רב'ה שצריך הכוונה. לכן אני חושב שטובת העניין היא שרק במקרים ממש קיצוניים נכון לפנות להנהלה.

ושלא תבין אותי לא נכון, אני מוסר שיעורים מצוינים, אני גם משמיע שיחות מוסר והדרכה לעיתים, אני בודק מבחנים ומעודדים תלמידים להצליח, אך אני לא מחפש שלמות, לא שואף לשלמות ולא דורש שלמות. אני בעיקר 'זורם' או 'מתגלגל' עם התלמידים המתקשים או הבעייתיים, אני מייחל ומקווה ששנה הבאה הם יהיו בוגרים יותר יתנהגו טוב יותר/ יבינו וישקיעו יותר בלימודים.

כששואלים את השני למה אתה מקפיד כ"כ על איחורים, פטפוטים, התנהגות לא נאותה, למה אתה מדווח להנהלה כל דבר שנראה לך חריג ולמה השיחות שלך עם ההורים מגיעים לפעמים למחוזות פחות נעימים?

הוא עונה: יש לי אחריות כמלמד, אסור לי להעלים עין ואסור לי לעגל פינות, אם אני רוצה לעשות את תפקידי כ'מחנך' אם אני רוצה לעצב את אישיות התלמידים, אני מוכרח לגייס את המערכת כולה למען כל אחד מהם. מקצוע ההוראה הוא מקצוע קדוש וחשוב, הקב"ה הפקיד בידיים שלי תלמידים ואני לא יכול שלא לעשות כל מה שיש בכוחי כדי לעשות אותם ערכיים, מוסריים ולמדנים. לזרום זה לא אופציה. אסור לי 'לזרום'.

אם בכיתה אין שקט מופתי, ישנם תלמידים שלא מצליחים להתרכז. אם יש תלמיד שמתנהג לא יפה לחבר שלו ואני לא מתערב, אני נותן לו 'הכשר' להתנהגות קלוקלת.

מה שצריך לדווח להנהלה, אני אדווח. זה יכול להיות פעם ביומיים ויכול להיות פעם בשבועיים. אני לא אמור לחשוב על כך שאני מכביד על ההנהלה, תפקידם לשתף איתי פעולה, ואדרכה אם הם אנשי חינוך אמיתיים הם צריכים לשמוח שאני מערב אותם ומבקש את עזרתם או עצתם

לגבי ההורים - אם ההורים לא מסכימים איתי או לא משתפים פעולה, מחובתי להעמיד אותם על טעותם, זה לא נעים, אני אשתדל לעשות את זה ברגישות אך זה חלק מהחובה שלי למען בנם.

מה קורה בשליש האחרון של השנה?

המלמד ה'זורם', ממשיך לזרום. הוא מסתובב די מוקדם עם התחושה ש"עוד מעט סוף שנה", הוא נוטה יותר להעלים עין מבעיות וללחוץ את התלמידים פחות, הוא לא יכול שלא לטפל בבעיות

חמורות אם צצות אך בגדול התחושה היא ש'הכל בסדר'. איך שהוא השנה מסתיימת. התלמידים מסיימים איתו את השנה בחיוכים ונפרדים לשלום מהרבה ה'זורם'.

האם יתכן שאצל חלקם זו פרידה מ'מדריך הקייטנה'?

וכעת למלמד ה'אחראי':

עם תחילת השליש האחרון של השנה, המלמד ה'אחראי' נכנס לסטרס קל. חשוב לו להעביר את התלמידים לשנה הבאה כמה שיותר בשלום לימודית, כמה שיותר מחונכים, הוא עושה מיפוי של התלמידים ובודק היטב באיזה תחום הוא יכול להספיק ולקדם כל אחד ואחד מתלמידיו.

גם כשנמצאים בישורת האחרונה של סוף שנה הוא לא מרפה. מקפיד הוא על קלה כבחמורה ומסיים הוא את השנה כאילו הוא ביום הראשון שלה. התלמידים מסיימים את השנה בתחושה של יראת כבוד מהרבה ה'אחראי'.

האם יתכן שאצל חלקם זו פרידה מ'מפקד הכלא'?

עד כאן הצגתי בהרחבה את שני סוגי המלמדים, וגם הותרתי ללא מענה שאלה על תחושת התלמידים של כל אחד מהם ...

כעת לשאלות נוספות אליכם הקוראים: איפה אתם רואים את עצמכם? האם אתם מזדהים עם אחד מהם?

ומה לגבי הטיפול בתלמידים?

האם יש לכם תכנית עבור התלמידים שלכם?

האם אתם מקדישים מחשבה על תלמידים שחייבים להיות מטופלים כבר השנה ועדיין לא מיציתם את הטיפול בעניינם?

במאמר הבא נעסוק בפרקטיקה של עבודתנו בשליש האחרון של השנה, תוך בחירת הגישה הרצויה.